

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K
mesečno 15 „
za zased. ozemlje . 300 „
za inozemstvo . . . 400 „

Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1 „

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

Upravišтво:

Sodna ulica št. 6.
Telefon št. 36.

Način kr. poš. šte. urada 11042

Ljubljana, 7. septembra.

Glasila SLS. objavljajo protest jugoslovanskega (klerikalnega) kluba proti „davčnemu nasilju demokratskega finančnega ministra“. Protest je naperjen proti provizoričnemu proračunu objavljenem dne 25. avg. ni pa nič drugega nego precej predrzna volilna spekulacija za varanje naše javnosti.

Stvarno se da o provizornem proračunu reči marsikatera kritična beseda. Brezmena, ki jih nalaga našemu gospodarstvu so ogromna, v marsičem gotovo pretežka in zlasti glede načina pobiranja davkov je ostra kritika nesporno na mestu. Upravičena je zahteva po remeduri. Dogodki v Beogradu jasno kažejo, da so se na tem poslu našli zastopniki raznih strank in kar je glavno: ako se bo doseglo uspehe, doseglo se jih bo baš vsled nastopa demokratskih poslancev, ki tudi tu niso slepi strankarji, temveč v prvi vrsti zastopniki interesov širokih narodnih slojev. Seveda so si vsi pametni in trezni ljudje v Jugoslaviji na čistem, da ima finančni minister prav, ako trdi, da se država brez velikih gmotnih žrtev ne da spraviti v finančno ravnotežje.

Poglejmo le proračun najmanjše pokrajine, Slovenije, ki presega 600 milijonov K, pa se zavedajmo, da z dosedanjimi sredstvi ne gre naprej. Vsak, kdor hoče, da prične država z zdravim gospodarstvom in da se neha finančna politika, ki nas v kratkem privede na kant, bo razumel zahtevo finančnega ministra po budgetarnem ravnotežju. To ravnotežje ne da doseči ali z usodepolnimi redukcijami na strani izdatkov, ki bi zadavile ves naš gospodarski in kulturni napredek, ali pa s temeljitim povišanjem državnih dohodkov, torej v glavnem z izdatnim povečanjem dosedanjih in uvedbo novih davkov. Vse države so šle to pot in tudi Jugoslavija jo mora hoditi. „Bolje odrezati roko nego odsekati glavo“, je formula, ki velja v Parizu in Pragi in na Dunaju, kakor bo morala obveljati tudi pri nas. Skrb narodnih poslancev pa mora biti, da se finančni zakon, ki je nastal v sobah birokratov prilagodi potrebam in možnostim ljudstva. Negativno odklanjanje ni junaštvo, ni zaslug, je prosta brezvestna demagogija.

S tem smo tudi izrekli sodbo o stvarni vsebini klerikalnega protesta. Da bo njega tendenca našim čitateljem še bolj jasna, naj primerjajo odstavek, v katerem klerikalni poslanci tožijo, da agrarni produkti silno padajo v ceni, da je torej živč prepoceni, s pisavo klerikalnih listov o draginji hrane.

Glavni značaj klerikalnega protesta pa se nam kaže v načinu, kako je bil podan. Voditelj SLS. dr. Korošec je provizorični proračun soppodpisal in je napram svoji stranki v prvi vrsti odgovoren za vsebino Stojanovičevega budžeta. Protest klerikalnih poslancev bi moral biti torej v prvi vrsti naslovljen na dr. Korošca. Njega svojega predstavnika v kabinetu bi morala SLS. odnosno Jugoslovanski klub klicati na odgovor. Toda klerikalci Korošca niso desavuirali in ga niso odpoklicali iz kabineta. Klub je marveč nesel svoj protest g. Vesniću, ki na stvari sploh ne more nič spremeniti, tem manj ker se nahaja proračun že pred parlamentom. Tu v plenumu naj imajo gospodje od klerikalnega kluba pogum, da porečejo: zahtevamo 4 milijarde izdatkov, ne damo pa potrebnih pokritij. Tega poguma niti v protestu nimajo in niti ene besede niso rekli o tem, da bi se znižali tudi državni izdatki. Na ta način se seveda ne da voditi resne državne politike, nego samo groba strankarska demagogija. Narod pa je za poteze take vrste vendar le še prezel.

Intrige na Koroškem.

Ljubljana, 6. septembra. Danes se je vršila izredna seja deželne vlade, ki je trajala 5 ur in se bavila s plebiscitnim vprašanjem. Udeležila sta se jo tudi naš delegat v plebiscitni komisiji g. Jovanović in komandant dravske divizije general Dokić. Zvečer se je g. Jovanović odpeljal v Beograd.

Celovec, 6. septembra. (Izvirno.) Z napetostjo se pričakuje 10. september, dan, ko imajo jugoslovanske trupe zapustiti cono A. Z ozirom na to, da se italijanska brigada Piemont še nahaja v Boljaku in tik demarkacijske linije, se dvomi o tem, ali bode jugoslovanska vojska napustila cono A.

Celovec, 6. septembra. (Izvirno.) Vsled zahteve jugoslovanske delegacije je imelo 140 italijanskih karabinjerjev zapustiti mesto. Sedaj pa se doznava, da so se karabinjerji samo preoblekli v civilne obleke, a so še ostali v mestu.

Celovec, 6. september. (Izvirno.) Razglašeno se, da plebiscitna komisija

Dunajčani hujskajo na po-boje na Koroškem.

Dunaj, 6. septembra. (Izvirno.) Včeraj so priredili tukaj živeči Korošci veliko propagandno zborovanje za nedeljnost Koroške, pred Burg-dr. Knappitsch je opisoval silno nevarnost, ki grozi Korošcem in obupno prosil pomoči. Načelnik dunajskega glasovalnega odseka dr. Kreuschmigg je napadal avstrijsko vladu, češ da se premalo briga za Korošce. Vlada sama bo kotva ako pride zopet do krvavih spopadov na Koroškem, kajti Korošci da se v boju za svoje ravice ne bodo plašili nobenih sredstev. Nemškiutar Senisch-

Potovanje regenta Aleksandra v Bosno.

Beograd, 6. sept. (Izvirno.) Regent Aleksander, ki je odpotoval pod imenom grof od Avale v Pariz, se vrne že v soboto, dne 10. t. m. v Beograd, da se udeleži 12. t. m. v Karlovcih arhiepiskopskega sabora, na katerem na posebno svečan način proglasi srbsko patrijarhijo (samostojnost srbske pravoslavne cerkve). 18. t. m. odpotuje regent Aleksander v Sarajevo, kjer se vrše obsežne priprave za njegov sprejem. V Sarajevu ostane do srede 22. t. m. nakar se vrne zopet v Beograd. Na potovanju v Bosno bodo spremljali kraljeviča ministrski predsednik Vesnić, minister vojne Jovanović ter ministri Pribičević, Trifković, Kukovec in Kovačević.

Minister Stojanović se ne vrne v Beograd?

Beograd, 6. septembra. (Izvirno.) Finančnega ministra Stojanoviča, ki se je odpeljal preko Sarajeva na uradno potovanje v Črno goro, nadomestuje minister Drašković, ki ima polno moč, da sme pristati na vse izmene finančnega zakona, ako se obdrži ravnotežje med izdatki in dohodki! V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da se minister Stojanović iz Črne gore ne vrne v Beograd, marveč da odpotuje na mednarodno konferenco. Tako naj bi minister Drašković stalno nadomestoval finančnega ministra.

Italijanske intrige.

Pariz, 5. septembra. „Temps“ objavlja noto: Jugoslovanska vlada, na čije ozemlje je vdrla do Debra deset tisoč Albancev, je poslala čete, da popravijo položaj. Čete so imele nalogo, začasno zavzeti demarkacijsko črto od leta 1918. ki jo je določil general Franchet d'Esperey. Zdi se, da italijanska vlada noče smatrati, da ta črta velja tudi sedaj in je predgala v Londonu in Parizu, naj se pri beograjski vladi stori kolektivni korak, s katerim se pozivlje, da umakne svoje čete na srbsko-albansko mejo od leta 1913. Francoska in an-

sicer ostaja vključno jugoslovanskemu protestu na tem, da je besedo „cono“ v čl. 50 b) in c) razumeti kot celotno ozemlje, vendar se pogoji glede glasovalne pravice preminjajo v toliko, da glasuje vsakdo tam, kjer imel 1. jan. 1919. redno bivališče, in ne kakor je prej bilo razglašeno, da voli tam, kjer je pred 1. januarjem 1919 vsaj 6 mesecev bival.

Celovec, 6. septembra. (Izvirno.) Avstrijska republika zahteva, da se dvignejo vse odredbe glede agrarne reforme v plebiscitnem ozemlju. Veleposestniki iz Avstrije nujno zahtevajo, da se odpravi vsaka kontrola njih gospodarstva, zlasti glede davanja v zakup kmetom. Jugoslovnska delegacija odklanja ta predlog, sklicujoč se na ono določbo mirovne pogodbe, ki predpisuje, da se uprava v coni A vrši po predpisih in zakonih jugoslovnske uprave. V socialističnih in kmetijskih krogih se opaža gibanje proti reakcionarnemu stališču republikanske vlade na Dunaju, ki štiti fevdalno veleposest.

nigg iz pasu A je pripovedoval zborovalcem strašne bajke o jugoslovanskem terorizmu in bajonetih. Jugoslovani da hočejo ustvariti na Koroškem podobno razmere kakor so jih Poljaki v gorenji Šleziji. Sprejeta resolucija zahteva takojšnjo umaknitev jugoslovanskih čet in preprečene vsakega vplivanja sa srani Jugoslovancov na prebivalstvo. Zastopnika socialistične stranke Leuthnerja, ki je hotel govoriti imenom proletarijata so izžvižgali, predsednik dr. Knappitsch pa ga je dejansko napadel.

gleška vlada, ki bosta vsekakor o tem vprašanju izmenjali svoje misli, še nista dali odgovora italijanski vladi.

Pariz, 5. septembra. Po zadnjih informacijah se zdi, da italijanska vlada še ni stavila predloga volesilam glede kolektivnega koraka v Beogradu, da se umaknejo čete na mejo od leta 1913. Italija tega predloga ni predložila iz bojazni, da ne kompromitira uspeha v Londonu in Parizu.

Šolnina pri nas ni povišana

Beograd, 6. septembra. (Izvirno.) Odredba ministrstva prosvete, s katero se povišuje s prihodnjim šolskim letom šolnina, je izdana le za Srbijo. V drugih pokrajinah države, torej tudi v Sloveniji, ostane dosedanja šolnina brez vsakega poviška.

Nove stranke.

Ljubljana, 6. septembra. Dopisni urad javlja službeno, da nastopi pri volitvah za konstituanto tudi posebna vojaška stranka.

Zahteve zastopnikov neodrešene domovine.

Beograd, 6. septembra. V parlamentu so zborovali poslanci z zasedenega ozemlja. Sklenili so, da zahtevajo dr. Trinajstić, Cezar Akačić, dr. Shvegel in dr. Čok avdično pri ministrskem predsedniku ter da zahtevajo od njega poročilo o zunanjem položaju s posebnim ozirom na položaj na zasedenem ozemlju. Zahtevali bodo tudi, da se takoj osnuje parlamentarne odbore za zunanjo politiko ter da se pozove v Beograd dr. Trumbić, ki bi poročal o poteku in uspehih naših pogajanj z Italijo.

Junaštvo slovenskih in hrvatskih vojakov.

Zagreb, 6. septembra. „Riječ“ javlja iz Beograda: Na albanski meji je položaj neizpremenjen. Naše poslednje znage so izvajale sloven-

ske in hrvatske čete. Častniki, ki so se vrnili iz fronte, pripovedujejo, da je k uspehom znatno pripomoglo junaško obnašanje slovenskih in hrvatskih vojakov.

Poslovnik za konsilijanto.

Beograd, 6. septembra. (Izvirno.) V četrtek bo imel odbor za volilni zakon sejo, na kateri bo minister za konstituanto dr. Laza Marković predložil načrt poslovnika za ustavotvorno skupščino. Na tej seji bo demisioniral poročevalec Nastas Petrović, ker je prišel na zadnji seji narodnega predstavništva pri razpravi o volilnem redu v konflikt z vladno glede člena o določitvi dneva volitev in poslovnika za konstituanto.

Splošna stavka v Trstu

Trst, 5. sept. „Glasilo stavkovnega vodstva“ edini list, ki izhaja sedaj v Trstu, prinaša oklic stavkovnega vodstva in delavske zbornice, v katerem se vnovič naglašajo cilji, ki jih želi sedanja splošna stavka, namreč v prvi vrsti odprave vojnih sodišč, odstranitve nezmernih funkcionarjev, zopetna vzpostavitev javnih svobod, razpis upravnih volitev itd. Nameščenci hotelov, gostlin, restavracij in kavarn so sklenili, da se z današnjim dnevom kompaktno pridružijo splošni stavki. Železničarji so imeli včeraj v delavski zbornici važen shod, ki je odobril protestno stavko delavstva proti reakciji vlade in proti paševanju fašistov ter sklenil, naj bodo železničarji pripravljeni na prvi klic. Ako bi vlada nastopila proti pravicam prebivalstva, bi železničarji takoj dejansko izvedli solidarnost z drugim delavstvom. Včerajšnji dan je potekel kakor prejšnji. Delo počiva, promet lokalnih parnikov je ustavljen, na ulicah je večkrat prišlo do manjših spopadov. Zvečer so na glavnih križiščih v mestu gorele acetienske svetilke in baklje. Po mestu je razvrščen velik aparat karabinjerjev in kraljevske straže. Fašisti so zagrozili ravnanju lista „Lavoratore“, Passigliju, s smrtjo. — Italijanska republikanska stranka v Trstu je objavila proglas, v katerem protestira proti izjemnemu režimu, ki sedaj vlada v Juljski Benečiji, in naznanja, da se pristajši republikanske stranke priključujejo splošni politični stavki.

Averescu dementira.

Pariz, 6. septembra. (Izvirno.) „Matin“ poroča, da je rumunski ministrski predsednik Averescu izjavil, da so bila posvetovanja češke in rumunske vlade v Bukarešti le navajna izmenjava misel o interesu obeh držav, ki želita živeti v medsebojnem prijateljstvu. O kaki zvezi ni govora.

Dogodki v Italiji.

Milan, 6. septembra. (Izvirno.) V Turinu so delavci avtomobilske tovarne Fiat, v katerih je zaposlenih nad 20.000 delavcev tovarne močno utrdili. Krog tovarov so napravili volčje jame, žične ovire in zapreke in postavili strojne in celo tanke. Vrh tega so pričeli sedaj delavci izdelovati s kisikom napolnjene bombe. Vlada je napram dogodkom pasivna.

Pariz, 5. septembra. Kakor javlja „Temps“, so se boljševiski ribiči v Genovi polastili vseh trgovinskih ladij v luki. Vsem vojnim ladjam so zagrozili, da jih bodo obstreljevali, ako bi poizkusile priti v luko.

Jugoslov. zdravniški kongres.

Zagreb, 6. septembra. (Izvirno.) Danes ob 9. uri dop. je bil odprt v tukajšnji saborski dvorani II. kongres jugoslovanskih zdravnikov. Navzočih je bilo nad 400 zdravnikov iz vseh pokrajin Jugoslavije. Kongres je otvoril predsednik Jugoslovanskega zdravniškega društva dr. Jovanović Batut. Otvoriti je prisostvoval tudi ban dr. Laginja, poverjenika dr. Gjermanović in dr. Bazala, zagrebški župan arhitekt Heinzl, dekan medicinske fakultete dr. Boris Zarnik in zastopniki ostalih fakultet in važnih kulturnih in strokovnih društev. Predsednik kongresa dr. Jovanović-Batut je v svojem govoru naglašal, da pomeni današnji kongres drugo etapo v delovanju jugo-

slovanskili zdravnikov. V Beogradu je postavljen temelj jedinstveni jugoslovanski organizaciji, sedaj pa je treba zastaviti vse sile da se to jedinstvo tudi učvrsti. V imenu zdravniškega društva za Hrvatsko, Slavonijo in Medijmurje je pozdravil zborovanje dr. Lochert, za srbske zdravnike dr. Vojislav Subotić za Slovence dr. Vinko Gregorič. Po sprejetju poslovnega reda kongresa je kongres prešel na dnevni red.

Rusko-poljska vojna.

Moskva, 6. septembra. Frontno poročilo z dne 5. septembra: Pri Brest Litovski boji z menjajočim uspehom. Ob Bugu trdovratni boji južno in zahodno Grubieszowa. V odseku Halicz se v bojih približujemo mestu.

Sebastopol, 6. septembra. Čete generala Wrangla so začele protiofenzivo v smeri proti Aleksandrovsku. Ob dolnjem Dnepru jim je padlo v roke precejšnje število ujetnikov in mnogo plena.

London, 6. septembra. Po „Daily Telegraphu“ so Wranglove čete obkobile rdeče čete zapadno Dnepra.

London, 6. septembra. Po poročilu iz Varšave je poljska mirovna delegacija v petek odpotovala v Rigo.

Vlada ne bo podpirala preganjanje narodnih duhovnikov.

Beograd, 6. sept. (Izv.). Hrvatski škofje so začeli preganjati narodne duhovnike. Zagrebški Bauer je suspendiral duhovnika in učitelja glasbe Dragotina Andresa ter kateheta Nikola Cerlika iz Zagreba. Škof Aleksandrić iz Djaškova pripravlja dobro organiziran naskok na reformiste ter hoče s silo odstraniti vse neljube mu župnike in duhovnike. Kakor izvem, vlada škofom ne bo dovolila brahija (t. j. ne bo dala na razpolago policijske moči za nasilno odstranjevanje duhovnikov. Smatra se, da takozvani interkonfesionalni zakon, po katerem bi škofje imeli pravico zahtevati od vlade brahima, v Jugoslaviji nima več veljave, ker ni z Rimom sklenjen konkordat.

Strašna lakota na Kitajskem.

London, 6. septembra. Vsled slabe letine na Kitajskem je v provincijah Honan in Šantung velika lakota. 20 milijonov Kitajcem grozi smrt po lakoti. Po avtentičnih poročilih izvršujejo cele rodbe samomor. Dogaja se, da prodajo rodilj svoje otroke.

Razna brzojavna poročila.

Zagreb, 6. septembra. (Izvirno.) Danes je prispel semkaj minister prosvete Svetozar Pribičević.

London, 6. septembra. Grška vlada je zaprosila Švico, naj izžene bivšega kralja Konstantina.

Beograd, 5. sept. V zmislu objavljene naredbe o ustanavljanju pedagoških visokih šol, se smejo ta učilišča ustanoviti pri vseh jugoslovanskih univerzah. Letos bo ta šola odprta v Beogradu.

Dunaj, 6. septembra. Danes se je tu pričel splošni kongres komunističnih strank iz nasledstvenih držav avstroogrške monarhije in balkanskih držav. Trajal bo do konca prihodnjega tedna.

Beograd, 6. septembra. (Izvirno.) Poslanski klub demokratske stranke je imel danes sejo na kateri je razpravljal o organizaciji stranke in glavne pisarne stranke, ki bo vodila vse priprave za volitev.

Zagreb, 6. septembra. (Izvirno.) V Osijeku so se pojavili slučajji pogaveca. Oblasti so ukrenile vse potrebne odredbe, da se bolezen ne razširi.

Beograd, 6. septembra. (Izvirno.) Dvorni maršal, polkovnik Damjanović in upravnik Raktić odpotujeta danes v Sarajevo, da pripravita vse potrebno za regentovo potovanje.

Meštrovič v Ljubljani.

Danes zvečer pride v Ljubljano slavni naš kipar Ivan Meštrovič.

Velika nesreča 2 granato

Eden mrtev, dva ranjena.

Ljubljana, 6. septembra.

Danes popoldne ob pol 16. uri se je zgodila v delavnici čevljarkega mojstra Medica, na Zrinjskega cesti (prej Elizabetna ulica) št. 5 grozna nesreča, ki je zahtevala tri mlade žrtve. O nesreči se je takoj zvečer razvedelo po mestu. Naš poročevalec je na licu mesta izvedel sledeče:

Šestnajstletni vajenec Mijo Šagač, rodom iz Varaždina, je imel granatni užigalnik, katerega je hotel razdvojiti, da bi videl njega konstrukcijo. Mijo Šagač je držal z desno roko užigalnik, čevljarški pomočnik Anton Zbašnik, star 21 let, pa je s čevljarškim kladivom tolkel po užigalniku. Na obisk došli vajenčev brat Izidor Šagač je svaril pred nevarnim početjem, a brez uspeha. V trenutku se je zasililo v hiši močna detonacija. Užigalnik topovske granate je eksplodiral. Mijo Šagač je bil takoj ves s krvjo oblit; drobci užigalnika so mu prebili lobanjo in nesrečni vajenec se je mrtev zgrudil na tla. Imel je več ran tudi na roki in na telesu. Pomočniku Antonu Zbašniku je skoraj popolnoma odtrgalo desno roko. Ljudevit Šagač pa je bil na desni roki lahko ranjen. Na kraj nesreče došli policijski zdravnik dr. Derž je konstatiral smrt Mija Šagača ter je odredil, da se mrtve prepelje v mrtvašnico k Svetem Kristofu. Težko ranjeni čevljarški pomočnik Anton Zbašnik in Ljudevit Šagač pa sta bila prepeljana v delžno bolnico. Slednji je bil v bolnici obvezan in potem odpuščen, Zbašnik pa bo izgubil desno roko in ostane nesposoben za izvrševanje svojega poklica. Vest o grozni nesreči se je kmalu razširila v tamošnjem delu mesta in množica ljudi se je zbrala pred Medicevo hišo. Kakor se nam poroča, je bil ponesrečeni Mijo Šagač šele štiri mesece zaposlen pri Medicu kot vajenec. Bil je zelo vester in marljiv. Kje je dobil užigalnik topovske granate, se doslej ni moglo dognati.

Politične beležke.

+ Konstituenta se sestane dne 12. decembra. Kakor smo že poročali, je prestolonaslednik regent Aleksander neposredno pred svojim odpotovanjem v Pariz podpisal ukaz, s katerim se razisujejo volitve za konstituento. Volitev članov konstituinte se vrši dne 28. novembra, a dne 12. decembra se sestane v Beogradu velika narodna skupščina.

+ Narodno predstavništvo bo v kratkem zaključeno. Kakor poroča „Politika“, namerava vlada zaključiti seje parlamenta, čim bolj pooblastilo, da najnujnejša državna vprašanja, ki se se pojavijo do sestanka konstituinte, začasno lahko uredi potem naredbe.

+ Iz seje demokratskega kluba. V zadnji seji D. Z. so sprožili poslanci iz Bosne živahno debato o agrarni reformi ter kritikovali tozadovoljno vladno izjavo, ki jim je premalo radikalna. Minister Pribičević je izjavil, da vladna izjava ne pove ničesar novega in da ne dela kmetom nobene krivice. Ako se demokratje

hoteli sporazum v vladi, so bili primorani radi odpora radikalcev in klerikalcev sprejeti kompromisno formulo. Volitve bodo odložile, ali naj gre agrarna reforma v radikalnejšo smer. Bosanski poslanci so prednašali tudi pritožbe radi lokalne uprave zlasti radi monopola, vsled katerega trpi preskrba Bosne s soljo. V zvezi s slovenskimi demokrati so Bosanci nastopili v tej seji tudi z vso odločnostjo za takojšnjo uveljavljanje službene pragmatike in izboljšanje gnetnega položaja ter kazali na zle posledice proletariizacije, na katero je uradništvo obsojeno.

+ Demokratska stranka v Dalmaciji. V soboto se je vršila v Splitu seja pokrajinskega odbora demokratske stranke za Dalmacijo. Na seji je bilo sklenjeno, da se pozove osrednje vodstvo demokratske stranke, da se odločno zavzame za to, da dobi demokratska stranka v dalmatinski vladi svoje zastopstvo, ki ji gre, ker dalmatinska demokratska stranka predsednika dr. Krstelja, ki je sicer odločno demokratskega mišljenja, ne smatra kakor svojega predstavnika v vladi, ker je bil na mesto predsednika designiran kakor sporazumni kandidat vseh strank. Glede ustanovitve nove kmetijske stranke v Dalmaciji je vodstvo stranke mišljenja, da je ustanovitev take stranke nepotrebnost, ker vsebuje program demokratske stranke, vse načelne zahteve kmetov in se za te zahteve vedno in odločno zavzame. Ustanovitev take stranke bi pomenila samo ocpjenje sil. Dalje je bil na seji izdelan načrt za intenzivno delo pri pripravih za volitev v konstituento. V vodstvo stranke so bili izvoljeni: kot predsednik dr. I. Majstorović, kot odborniki Vicko Ferić, dr. Grisogono, M. Mikac, dr. Fabio, dr. Sesardić, N. Stipčević, dr. Kolombatović, I. Matarić, učitelj Radmilović, R. Dražin in Ivo Vuletić.

+ Nemška polomija na Koroškem. Za Grebinjem je prišel na vrsto Velikovec. Nemci so sklicali velik shod. Agitirali so cel teden, toda uspeh je bil slab. Ze takoj jutraj so šle cele vrste Slovencev v Velikovec. Tam je narasla naša množica na 10.000. Nemci si niso upali niti zborovati — zato pa so zborovali naši. Vse mesto je čutilo odločnost naših Korošcev. Razvil se je sprevod po mestu, ker komisija ni takoj dovolila Slovincem zborovati. Nazadnje so le zborovali. Govorila je Pilgrinova v imenu žensk, dr. Smodej, dr. Müller in dr. Ravnik. — Hujše se je godilo Nemcem v Bistrici, kjer so Slovenci razbili Nemcem shod. Tja so prišli Celovčani, toda naši Rožani niso hoteli, da bi jim ti gospodari. Sešlo se jih je na tisoče in Nemci niso mogli zborovati. Morali so oditi. Slovenci so slavili svojo zmago. Zvečer se je razvila vesela zabava v St. Janžu, kjer so peli pevci „Glasbene Matice“, ki so ta dan obiskali Borovlje. Tako naše koroško ljudstvo odločno odbija nemške napade iz Celovca. Vsi zborovalci so bili polni vere v zmago slovenske stvari na Koroškem. Ponos slovenskih Korošcev raste.

+ Konec „Srpske Zore“? Velešrbski provokaterski list „Srpska Zora“ je prišel v konflikt s sarajevskimi tiskarnami. Urednik „Zore“

Gjorgje Cokorilo je razžalil gremij lastnikov tiskarn, nakar so ti soglasno sklenili, da mu ne bodo tiskali njegovega lista. Cokorilo se je obrnil za pomoč k novinarskemu društvu. Novinarsko društvo je sedaj Cokorilovo postopanje obehodilo kot neupravičeno. Razsodba novinarskega društva je napravila v Sarajevu jako ugoden vtis.

+ O zahtevi Jugoslavije in Italije glede izročitve vojnih krivcev nam poročajo sledeče: Italijansko-jugoslovanska lista je bila sestavljena že pred več meseci in bi morala biti zročena Avstriji že meseca februarja, kar pa se iz istih vzrokov, zaradi katerih je Francija dovolila, da se vojni krivci Nemčije izročijo nemškemu sodišču, ni zgodilo. Zato je pričakovati, da bo tudi zahteva Italije in Jugoslavije samo diplomatskega značaja in da se bosta obe državi zadovoljili, ako pridejo prizadete osebe pred avstrijska, oziroma madžarska sodišča.

+ Nemčija bo sprejeta v Zvezo narodov. „Wiener allgemeine Zeitung“ poroča iz švicarskih krogov avtentično, da je predsednik švicarske republike, Motta, sporočil nemški vladi, da bo Nemčija na vsak način sprejeta v zvezo narodov.

+ Reparacijska komisija v Pešti. Ker je mirovna pogodba z Madžarsko stopila v veljavo, se mora sedaj v zmislu te pogodbe ustanoviti v Pešti reparacijska komisija, ki ima skrbeti za to, da se izvrši ekonomske in finančne klavzule pogodbe. Tudi Jugoslavija bo zastopana v tej komisiji. Naša vlada je zato že pozvala hrvatskega bana, da nasvetuje za to mesto primerno osebo. Hrvatska zemaljska vlada je predlagala bivšega računskega nadsvetnika Brauma, ki je sprejel mesto. Prva naloga tega odseka bo, da se ugotovi davčna moč naših krajev, ki so bili poprej pod Madžarsko, in da se nato določi naš del dolga bivše avstro-ogrske monarhije. Ti kraji so Hrvatska, Slavonija, Medijumurje, Prekmurje in vsa Vojvodina.

+ Francija in Avstrija. Dne 3. sept. je avstrijski poslanik Eichhoff izročil poverilnice predsedniku republike, Deschanelu. V svojem odgovoru na nagovor poslanika Eichhoffa je predsednik Deschanel naglašal, da ni nobena država toliko prepravljena kot Francija, obnoviti preporod Avstrije in pospešiti, da avstrijski narod doseže svoje cilje. Avstrija naj bo uverjena, da je Francija za to politiko skupnega dela popolnoma na njeni strani. Končno je zagotovil poslanika, da bo v Parizu našel vsako mogočo podporo.

+ Vesti o demisijski rumunske vlade, so se ponovno izkazale za pretrane. Odstopilo ni celo ministrstvo, marveč samo justični minister.

+ Nova republika. Pokrajine ruskega iztoka so se združile v demokratsko republiko Daljnega Vzhoda.

— Francoski obdonavski načrti. Na konferenci v Zenevi namerava Francija izgraditi Ludvigskekanala, da se more čim prej pričeti plovlba po Renu, Meni in po Donavi in da se na ta način vpostavi neposredna zveza s podonavskimi državami.

Domače vesti.

* Princ Gjorgje, ki živi v inozemstvu pod imenom major od Orašca, je iz Pariza prispel v Zenevo.

* Imenovanje učiteljev na gluho-nemci. Minister za socialno politiko dr. Kukec je imenoval na gluho-nemci naslednje učiteljske moči: Franca Grma, Rudolfa Dostala, Ivana Erbeznika, Ljubo Drmetja in Vito Zupančiča.

* Razmejitevna komisija se že nekaj dni peča samo z notranjim delom. Kakor smo izvedeli pa namerava ta teden napraviti več izvidov na meji. Uspehi zadnjih izvidov še niso znani.

* Discipliniranje uradnikov presbira. Iz Beograda nam poročajo: Uradniki presbira zunanjega ministrstva Petrić in Matošić sta odpuščena iz službe brez predhodne preiskave, češ, da sta informirala politične kroge, da je zahtevala Francija od Jugoslavije 16 bataljonov vojakov proti Rusom. Sodi se, da je discipliniranje novinarjev odredeno na pritisk francoskega poslanika v Beogradu. Sedaj vodi preiskavo o stvari policijski inspektor Jovanović in kliče k sebi tudi druge novinarje. Razburjenje med časnikarji je veliko.

* Hrvatski kršćanski delavci proti Orlov. V imenu „Hrvatskega kršćanskega delavskega saveza“ izjavljata predsednik Ivan Zatluka in tajnik Gabor Lorković, da se savez ni nikdar zavzemal za ustanavljanje orlovskih društev, ker je savez odločen nasprotnik orlovskega gibanja na Hrvatskem.

* Spor v hrvatskem profesorskem društvu. Iz Zagreba nam poročajo: V petek so se na izredni skupščini Društva hrvatskih srednješkolskih profesorjev vršile volitve nove uprave v znamenju ljute borbe med pristajajočimi organizacije jugoslovanskih profesorjev in pa saveza društva jugoslovanskih profesorjev. Na listi saveza je bil na čelu ravnatelj Pasarić. Ta lista je dobila 165 glasov, dočim je druga lista z ravnateljem Kolomanom Racom na čelu ostala s 70 glasovi v manjšini. Povodom tega izida volitev naglašajo akcijski odbor pristaječih jedinstvene ideje v „Riječi“, da je svojedobno razposlal na vse profesorske zbore okrožnico „Društva hrvatskih profesorjev“, v kateri jih je poučil o stanju stvari. Dne 10. januarja se je vršila skupščina Društva, na kateri je bilo sklenjeno, da se ujedinijo vsi profesorji Jugoslavije v jednotno društvo. Upravni odbor, ki je stal takrat na čelu društva, je sestavil tudi že pravilnik za takšno jedinstveno društvo. Na skupščini dne 4. julija 1920, ki se je vršila v Zagrebu, pa je odbor s tem pravilnikom ostal v manjšini, vsled česar je došlo do večerajšnje izredne skupščine Društva hrvatskih profesorjev. Da je propadla jedinstvena lista, je kriva pred vsem draginja potovanja po železnih in zato velik del pristaječih jedinstvene ideje ni mogel priti v Zagreb. Vsi ti odsotni pa objavljajo v „Riječi“ skupno izjavo z 229 podpisov, v kateri naglašajo, da bodo ne oziraje se na imenovanih 165 glasov delovali za osnovevanje jedinstvenega društva vseh jugoslovanskih profesorjev.

* Branko Jeglič. Sinoci je umrl abiturient Branko Jeglič, sin bivšega sodnega svetnika And. Jegliča. Absolviral je letos realko. Bil je marljiv, idealen mladenič, ki ga je usoda zanesla iz Gorice v Ljubljano. Bil je slabotnega zdravja, ljubljansko podnebje mu je škodovalo in pripravilo prezgoden grob. Bavi se je mnogo z literaturo in je napisal več drobnih stvari v pesmi in prozi. Nekaj je izšlo v tisku, večina pa v dijaškem listu „Kres“, ki ga je sam urejeval. Imel je lepe načrte za bodočnost. Ljubil je svojo južno domovino in je rad popisoval njeno trpljenje. Med oim, ki so ga poznali, mu bo ohranjen blag spomin. Dr. I. L.

* Major Kolšek celjskega pešpolka je bil po raznih poročilih na albanski fronti ujet od Albancev. Druga poročila zopet pravijo, da je padel junaške smrti. Upajmo, da poročilo ni točno in da se major Kolšek zopet vrne zdrav v domovino.

* Politično društvo JDS za kolizejski okraj vabi svoje člane in somišljenike na shod, ki se vrši dne 7. septembra ob pol 8. uri zvečer v salonu pri Goršetu na Gosposveti cesti. Poročal bo eden poslanec.

* Jadranska divizija, ki je bila doslej stacionirana v Dubrovniku, se je preselila v Mostar. Prebivalstvo ji je povodom odhoda privedlo navdušene ovacije.

* Uvedba dveh brzovalov Beograd-Zagreb. Prometno ministrstvo je naznailo zagrebški trgovski zbornici, da se uvedeta dva brzovala med Beogradom in Zagrebom. Odhajala bosta iz Beograda zvečer in prihajala v Zagreb jutraj. Eden bo imel zvezo z Ljubljano, drugi pa z Reko.

* Rekvizicija v logaškem okraju. Iz Logatca nam poročajo, da so začeli Italijani po vsem okraju rekvirirati od posestnikov žito, ki ga „plačujejo“ z italijanskimi boni. Med prebivalstvom vlada zaradi tega novega nasilja veliko razburjenje. Rekvizicije mislijo Italijani izvrševati v drugih krajih.

* Poziv zdravnikom. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro razpisuje štiri ustanove za zdravnike, kateri se hočejo izobraziti socijalni higieni, bakteriologiji, epidemiologiji in rentgenologiji. Interesenti se opozarjajo na tozadevni razpis v Uradnem listu.

* Celjsko pevsko društvo nam piše: V vašem listu ste objavili, da Celjsko pevsko društvo ni hotelo zapeti nagrobnice pokojnemu dr. Josipu Strašku. Vodstvo Celjskega pevskega društva zelo obžaluje, da mu je bil nastop vsled pomanjkanja prvih tenoristov nemogoč. Iz tega razloga je moralo odrediti sodelovanje od dveh važnih prilikah zadnje dobe. V prejšnjih časih so razni gospodje šefi pri nastavljanju svojih uslužbenecv jemali v poštev tudi njih muzikalčno usposobljenost. Na ta način bi se dalo odpomči pomanjkanju prvih tenoristov pri Celjskem pevskem društvu.

* Na drž. realni gimnaziji v Novem mestu bo vpisovanje v I. razr. dne 16. t. m. od 8. do 10. ure, v ostale razrede pa dne 17. t. m. od 9. do 12. ure. Več pove naznanilo na uradni deski v gimn. veži.

* Na državni realki v Celju bodo sprejemni izpiti dne 17. septembra, vpisovanja v ostale razrede pa 18. septembra.

* Vpisovanje v srednje šole. V nedeljsko vest o vpisovanju v srednje šole se je vrnila napaka. Glasiti se mora: vpisovanje učencev na I. državni gimnaziji in državni realki v Ljubljani. Isto tako se vsprejemni izpiti začno ob 8. uri a ne ob 11., kakor je bilo pomotoma javljeno.

* Tehniško-mehanična šola v Zemunu. Ministrstvo za socialno politiko je dovolilo 2 milijona dinarjev za tehniško-mehanično šolo v Zemunu. Za ravnatelja te šole je imenovan ruski inženir Bogatirov.

* Podčastniške šole. Vojno ministrstvo objavlja konkurz glede sprejema 150 gojencev v inženjske podčastniške šole v Zagrebu in 200 gojencev v artiljerijsko podčastniško šolo v Skoplju.

* Cvetlični dan olepševalnega društva v Celju je prinesel nad 3000 kron čistega dobička.

* Konferenca hišnih posestnikov. Poroča se nam: v soboto dne 4. septembra se je vršila v Ljubljani konferenca hišnih posestnikov iz cele Slovenije; konferenci je prisostvoval kakor delegat beogradskega združenja hišnih posestnikov g. Milan Dimić. Konferenca je sklenila sklicati na 12. september v Ljubljani shod hišnih posestnikov cele Slovenije, ki bo protestiral proti nezakonitim vladnim naredbam. Na shodu se zavzame tudi stališče hišnih posestnikov za bodoče volitve v konstituento.

* Mesto za davčne izterjevalce. V službenem področju delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani je polniti pogodbenim potem več mest davčnih izterjevalcev z začetnim letnim prejemkom 1080 K, draginskih doklado in remuneraciji. Lastnoročno pisanje in pravilno kolkovanje prošnje naj se vlože do 30. septembra 1920 pri delegaciji. Vojni invalidi, ki so izgubili več nego 20 % zmožnosti za delo, imajo, če so sicer sposobni za to službo, prednost.

* Kopališka sezona v Celju je vvelopolnoma jesenskega vremena zadnjih tednov prenehala. Kopališče Diana je od 4. t. m. zaprto. Savinja, ki je bila pred tedni polna življenja in smeha, zopet sameva.

Pod črto.

Slovensko mestno gledališče v Mariboru.

(Prva redna sezona 1919/1920.)

Ko je bila odločena usoda Maribora, je nastalo takoj vprašanje, kako si bomo ustvarili one kulturne zavode, ki jih preje nismo imeli in so nujno potrebni za napredek tega drugega največjega mesta v Sloveniji. Na prvem mestu je bilo vprašanje slovenskega gledališča v Mariboru. Nemško gledališče ni moglo več obstajati — treba pa je bilo prebivalstvu dati slovensko gledališče. Nastalo je vprašanje: ali naj ostane nemško gledališče zaprto in naj imajo Slovenci svoje diletantske predstave v Narodnem domu, ali naj gremo v nemško gledališče in tam ustvarimo prvo redno slovensko sezono. Ko so se o tem pojavili članki v časopisih, je bilo jasno, da je mogoča edino prava rešitev na ta način, da damo v bivšem nemškem gledališču slovenskemu Mariboru slovensko gledališče, ki bo odgovarjalo zahtevam in potrebam novega časa. Znano nam je, kako je cvetelo po teh krajih renegatstvo ravno vsled velikega sijaja nemške kulture. Šlo je torej za to: pokazati Mariboru, da imamo tudi mi svojo kulturo in masi, ki prej ni bila vajena spoštovati slo-

vensko besedo, je bilo mogoče ravno z gledališčem kazati njeno silo in krasoto. Bil je srečen slučaj, ki je rešil to vprašanje kar najugodnejše. Velika zasluga gre tedanjemu vladnemu komisarju dr. V. Pfeiferju, ki se je odločil za vsako ceno omogočiti slovensko gledališče v Mariboru, tudi če bi moralo pri tem mesto prispevati z večjo svoto. Ta sklep mu je delal čast. Toda bil bi težko izvršljiv, da ni takrat naš Nučič odhajal iz Ljubljane v Zagreb — in se ustavil v Mariboru. Tako je slovensko mestno gledališče dobilo svojega pravega ravnatelja. Treba je bilo vse ustvariti iz nič in za tako delo je treba izkušenejšega, marljivega in navdušenega delavca. In to je Nučič. Kdor ga je videl lanskotno leto pri delu za prvo mariborsko sezono, ta je znal prav ceniti njegove uspehe. Začelo se je s popravili v gledališču, ki je bilo precej zanemarjeno. Dramatično društvo je dalo svojo garderobo v porabo. Vse drugo je bilo treba iznova ustvariti. Čas za priprave je bil kratek. Ravnatelj Nučič se je posrečilo angažirati nekaj najboljših slovenskih igralcev, svojih bivših tovarišev, tako da je ansambl končno obsegal sledeče igralce in igralke: H. Nučič, Valo Bratina, Rado Železnik, Pavel Rasberger, Fr. Gregorin, Edo Grom, Ciril Velušček,

Gustav Strniša, Ludvik Švigelj, Vokoslav Janko, Vinko Rožanski, Ivan Gabrič; Berta Bukševa, Štefa Dragutinovičeva, Iva Šetinska, Danica Savinova, Viki Podgorska, Herna Gromova, Elvira Kraljeva, Katica Petkova, Olga Neratova. Ravnatelj Nučič je takoj otvoril tudi dramatično šolo, ki jo je vodil dva meseca; reden teoretiški pouk ob večerih je združil s praktičnim nastopom v manjših vlogah pri predstavah. Iz te šole so izšli: Viki Podgorska, Elvira Kraljeva, Katica Petkova, Ciril Velušček, Vokoslav Janko in Ivan Gabrič, ki so bili vsi takoj angažirani.

In tako so se pojavili v začetku septembra na mariborskih vogalih veliki beli plakati, ki so oznanjali otvoritev prve sezone v Mariboru s seznamom iger in igralcev. Ljudje so postajali in čitali. Za Maribor je bil to važen dogodek. Slovensko prebivalstvo je dobro razumelo svojo dolžnost do narodnega gledališča; priglasili so se abonente za lože in vse je radostno pričakovalo začetka. Otvoritvena predstava je bila določena na dan 27. septembra. Igral se je Jurčičev „Tugomer“. Ni bilo mogoče začeti primernejše novo mariborske sezone, kakor s to našo narodno dramo, ki ima z usodo Maribora toliko skupnega. Saj so Tugomerjevi

Braničevci le zgodovinsko preoblečeni Mariborci iz 1868. Do 1872. Igra je bila dobro pripravljena, dasi ni bilo lahko dobro zasesti vse vloge in aranžirati ljudske scene. Popoldne, tik pred predstavo, še ni bilo godbe; ravnatelj se je obrnil na železničarske godbo, a ta je bila še tako nemška, da še ni znala naših himen; šla se je šele učiti in zvečer ob pol osmih je že igrala „Bože pravde“ v našem gledališču. Navdušenje je bilo velikeljansko — gledališče nabito polno. Prof. Strmšek je govoril slavnostni govor in med grozovitim ploskanjem je otvoril „Tugomer“ slovensko mariborsko gledališče.

Ljubljanski listi so le malo poročali o otvoritvi in o mariborski sezoni. Zato podajamo tu mal pregled: igralo se je petkrat na teden, tu in tam tudi popoldne (dijaške predstave). Vseh predstav je bilo 222. Gotovo lepo število! Uprizorilo se je 51 raznih iger, in sicer: Jurčič: Tugomer (šestkrat), Heyermans: Amnestija, Čehov: Medved (3), Finžgar: Veriga (6), Schönthan: Ugrabljen Sabinke (7), Zapoljska: Morala gospe Dulske (7), Brandon: Charleyeva tetka (6), Ibsen: Strahovi (3), Mlinar in njegova hči (gojenci dramatične šole 2), Funtek Tekma (4), Schönthan in Nadelburg: Go-

spod senator (6), Bernstein: Tat (5), Linhart: Veseli dan ali Matiček se ženi (10), Nučič: Orkan (7), Snegulčica (5), Milčinski: Brat Sokol in Ogrinec: V Ljubljano jo dajmo (5), Andrejev: Gaudeamus (4), Lengyel: Tajfun (6), Paulton: Njuba (5), Moree: Revček Andrejček (8), Somerset-Mangham: Kraljevski visokost (6), Krenn in Lindau: Brez denarja (8), Horst: Nebesa na zemlji (7), Ogrizović: Hasanaginica (10), Strindberg: Upnik in Nani-Slepec (2), Thoma: Lotkin rojstni dan, Courteline: Le retour du bal in Rossi: Poljub (4), Etlinger: Knjiga pritožb (4), Dr. Ivan Lah: Popelnih (5), Dreyer: Sedemnajstletni (3), Walter in Stein: Gospodje sinovi (2), Lipschutz in Lothar: Velika srenja (2), Detlef-Finžgar: Kristova drama (5), Nušič: Protokolci (3), Grillparzer: Sappho (3), Finžgar: Divji lovec (5), Tolstoj: Moč teme (3), Španska muha (4), Hervey: Mamzelle Nitouche (7), Dr. Kraigher: Školjka (3), Guimora: V dolini (2), Schönherr: Satan v ženski (3), Gavault in Charvey: Josette moja žena (2), Strindberg: Pelikan (2), Vojnovič: Smrt majke Jugovića (6), Engel in Horst: Pe-regut možje (2), Cankar: Kralj na Betajnovi (2), Gorki: Na dnu (2).

Sport in turiztika.

st Jugoslovenci pri antverpenski olimpijadi. Listi javljajo poraz jugoslovanskega nogometnega moštva v tekmi proti Čehom v razmerju 7:0. Kakor znano, niso prišli naši tekmovalci pravočasno v Anverso, kar je obžalovati, ker na ta način nismo mogli buditi one pozornosti v vrsti narodov, kakor Čehi. Na kak uspeh v tekmah nismo mogli upati pri sedanjem stanju našega sporta. Imamo še premalo razvit sport za mednarodno tekmo. Edino v nogometu smo mogli upati vsaj srednji rezultat. Zato je šlo v Anversu bolj za reprezentanco, kakor za uspehe. Na to stališče so se postavili celo Čehi in je to dr. Vaniček javno povedal, da si ni izključeno, da odnese Čehi poleg telovadbe Čehi tudi v nogometu prvenstvo. Na vsak način bi morali ob takih prilikah bolj skrbeti za svoj nar. renomé. Če je n. pr. sprejel belgijski kralj v avdijenci. Priredili so poseben večer, kjer so skušali daljnim narodom govoriti o sebi. Tudi za nas bi bilo to velike važnosti.

st Češki fotbalisti na anverski olimpijadi so bili — glasom brzojavnih poročil — napaden od Belgijcev in Francozov. Kakor je znano, so Čehi krasno zmagali nad Norvežani (4:0), ki so premagali Angleže (3:1). Na to so ostali kot tekmeči za prvenstvo: Čehi, Francozi, Belgijci in Holanci. Čehi so zmagali nad Francozi v krasni igri z rezultatom 4:1. Občinstvo jim je prirejalo burne ovacije. Udeležba je bila veličanska. Istotako so Belgijci zmagali nad Holanci. Odločilni boj se je torej vršil med Čehi in Belgijci.

Razburjenje je bilo razumljivo. Belgijci so na vsak način hoteli ostati zmagovalci. Z njimi so potegnili premagani Francozi. Tako je nastal spor na igrišču, kjer je bila igra po pol uri ukinjena z 2:0 za Belgijce.

st Ilirija I. — Ilirija res.: 6:4 (1:2). Jesenska nogometna sezona se je včeraj začela s tekmo med Ilirijo I. in rezervno. K tekmi je kljub drugim prireditvam prišlo precej občinstva. Tekma med glavnim moštvom in rezervno nudi navadno mnogo zanimivosti, ker je nekako merilo za domače sile. Tudi včeraj smo to opazili. Tekma se je začela ob 6. zvečer. Rezerva je takoj razvila agilen napad in je oblegala vrata glavnega moštva, ki se nekako ni moglo najti v skupno igro. In res je rezerva v prvem četrti ure dosegla gol in si je zaslužila aplavz občinstva. Obe krili rezerve in obramba sta se dobro izkazali. Glavno moštvo se je na to „bolj“ potrudilo, pa brez posebnih uspehov. Rezerva je vzdržala in napadu in je dosegla še en gol. Polovica: 2:1 za rezervo. Premor se je stara Ilirija razigrala in so sledili krepki napadi od obeh strani. Rezerva je malo popustila in napadalna vrsta Ilirije je prišla do veljave, tako da je izid 6:4 odgovarjal sili moštva. Ilirija I. bo pač morala bolj zbrati svoje sile, če hoče v tekmi z Inomščani doseči primeren uspeh. Pokazalo se je, da imamo v rezervi nekaj dobrih sil, in to je razveseljivo.

st Glavna vozna dirka. Slabo vreme in raznovrstne druge prireditve so zadržale občinstvo, da ni bilo na dirkašču tak naval, kakor po navadi. Vlak, ki je odhajal ob 14¹⁵, z glavnega kolodvora, je bil poln. Tudi iz okolice je bilo mnogo ljudstva, ki pa si je izbralo „brezplačna mesta“. Tako je dirki prisostvovalo nekaj tisoč ljudi. Dirka je bila zanimiva in je pokazala, da imamo tudi po kmetih mnogo dobrih dirčakov. Uspehi so bili lepi.

I. Ljutomerska dirka. Enovprezna za 3-letne in starejše konje, ki so tri mesece v kmetki posesti. Daljava 2000 m. Castna darila: 3000 K, 1500 K, 800 K. Izid:

„Elina“ (Sršen, Veržej) 2040, 3-39 (1-47). „Valsa“ (Vavpotič, Lokavci) 2080, 3-49 (1-50). „Zlatar“ (Vavpotič) 1940, 3-50 (1-58-5). „Elvira“ (Golunder, Veržej) 2100, 3-52 (1-59). „Danko“ (Slavič, Ključarovi) 1940, 3-52-5 (1-59). „Nigra“ (Slavič, Banovci) 2000, 3-54 (1-57). „Bora“ (Novak, Ključarovi) 2000. II. Jugoslovanska dirka (heat-vožnja), enovprezna, za toplotne konje. Castna darila: 10.000 K, 2000 K, 1000 K. Izid: „Kur-neval“ (Filipič, Maribor) 1620, 2-44 (1-41). „Egeja“ (Zangl, Gor. Radgona) 1600, 2-45 (1-43). „Monte-Cristo“ (pl. Vangas, Zagreb) 1760, 3-00 (1-42). „Kobra“ (Aranjoš, Zagreb) 1770, 3-08 (1-46). „Diana“ je takoj v početku izstopila.

III. Mariborska dirka. Dvovprezna, za 3-letne in starejše konje v Sloveniji rojene. Castna darila: 3000 K, 1500 K. Izid: 1. „Danko“, 2. „Nigra“ (Slavič, Ključarovi, Slavič, Banovci). 2. „Elvira“, 3. „Valsa“ (Golunder, Veržej, Vavpotič, Lokavci).

Turniš dirka. Dvovprezna vožnja na 2850 m. Darila 3000 K, 2000 K, 1000 K. Izid: 1. „Elvira“, 2. „Egga“ (Sršen, Veržej, Zangl, Gor. Radgona), 2710. 5-24. — 2. „Janko“, 3. „Nigra“ (Slavič, Ključar, Plavič, Banovci) 2630, 5-31. — 3. „Elvira“, 4. „Valsa“ (Golunder, Vavpotič) 5-41. — 5. „Gyapa“, 6. „Diana“ (Filipič, Maribor) 3020, 5-58.

Vožnja z zaprekami. Dvovprežno. 3 castna darila. Izid: 1. „Danka“, 2. „Tinda“ (Kodela, Ljubljana) + 15 točk. 2. „Gila“, 3. „Bistra“ (Krapeš, Ljubljana) — 5. „Keše“, 6. „Gidran“ (Turk, Ljubljana) — 6. Dirka se nadaljuje v sredo 8. t. m.

st Za Koroško. Generalni komisariat za tujski promet je založil 14 različnih razglednic o koroški Sloveniji. Občinstvo se naproša, da se v obilnejši meri poslužuje teh razglednic, ki se dobivajo v vseh večjih knjigarnah in prodajalnih papirja. V večji meri se naročajo v Tourist Office, Ljubljana, Dunajska cesta 18.

Tekma Innsbrucker S. V. — Ilirija se vrši danes in jutri, dne 7. in 8. septembra

na prostoru Ilirije. Začetek vsakokrat ob pol 18. uri. Dijaška (članska) stojšča se bodo dobivala na dan tekme pri blagajni od pol 17. do kol 20. ure ja oba dni. — V sredo ob pol 16. uri predtekma Ilirija II proti Jadranu.

Kolesarska dirka. V nedeljo se je vršila velika cestna dirka za prvenstvo Jugoslavije na progi Zagreb-Ljubljana 143 km. Udeležilo se je tekme 26 dirkačev. Hrvat in Slovenec, medtem ko oddaljenejši kraji letos še niso mogli poslati tekmovalcev. Dirka je bila nad vse interesantna, predstavljala je tekmovalstvo mladega kolesarskega sporta v Sloveniji z dolgoletnim, dobro gojenim sportom v Hrvaški. Startali so ob 9. uri zjutraj pri 4. km v Zagrebu. Deževalo ni, ali cesta je bila skozi do Brežice vsa skvarjena vsled dolgotrajnega deževja. Pogosti defekti in padci so bili posledica tega. V Ljubljani je vladalo veličansko zanimanje za dirko, ki je privlačila na tisoče občinstva na cilj. Kmalu po 2. uri je prišlo obvestilo, da vozita Pavlin, stari hrvaški prvak, in Slovenec Šiško kot prva proti Ljubljani. Občinstva se je polastila velika nervoznost, ki se je neverjetno stopnjevala, ko je godba avizirala dirkača. Boj je bil oster do skrajnosti, in Ljubljana lepšega sportnega užitka v kolesarstvu še ni imela. Kljub dolgi in naporni vožnji sta prišla oba dirkača v tempu preko 30 km do cilja. Mastna cesta je pa bila usodepolna za Šiško, ki je 50 m pred ciljem je bil on za dve kolesni dolžini pred Pavlinom, a je vozil preveč pri kraju ceste in mu je spodneslo, s čimer se je Pavlin okoristil ter pridobil prvenstvo za četrti kolesne dolžine pred Šiško. Šele ko sta bila oba dirkača čez trak, je publika s silnim aplavzom in živokliči pozdravila dirkača. Vozila sta 5 ur 26 min. in 37¹⁵ sek. progo 143 km nepretrgoma; kdor pozna dolenske hribe, ve ceniti uspeh in prvovrstno kakovost naših dirkačev. Za prvima sta došla Solar, letošnji prvak Koroške, ki pa je imel dvakrat defekt in bi bil sicer sigurno med prvimi,

v 5 urah 39 min. 10¹⁵ sek. in Zenoškar (Ilirija-Ljubljana) v 5 urah 39 min in 11¹⁵ sek. peti je bil Znidarič (Sokol-Zagreb) v 5 urah 42 min. 14 sek., šesti Nardin (Ilirija-Ljubljana). Prvi od težkih je došel Perdan v 6 urah 6 min. 31¹⁵ sek., drugi Sović (Zagreb) v 6 urah 46 min. 19 sek. Kvalitativno odpade uspeh na Slovenijo, ki je dosegla, izvenšmi prvenstvo, tri najboljše rezultate.

Po dirki se je vršila v Unionu razdelitev nagrad te dirke, zaenč z razdelitvijo nagrad dirke za koroško prvenstvo. Darila so bila naravnost dragocena, prehodno darilo za prvaka Jugoslavije, krasen srebrni pokal pa ostane Pavlinu, ki je pridobil s to dirko dvakrat zaporedoma jugoslovansko prvenstvo. Večer je otvoril s pozdravom predsednik Sportne zveze gospod dr. Zizek, nakar je odzdravil gosp. Stiplošek, predsednik pripravljalnega odbora za jugoslovanski kolesarski savez, in razdelil darila udeležencem dirke za jugoslovansko prvenstvo, a gosp. major Jaklič naš neumorni športnik, je razdelil darila zmagovalcem v dirki za prvenstvo koroške Slovenije. Po razdelitvi se je razvila prosta nepriljena zabava.

Sokolski vestnik.

s Sokol na Vrhniki priredi na praznik 8 t. m. svojo glavno telovadbo. Pričetek točno ob 15. uri. Po telovadbi ljudska veselica s plesom. Za jedila in pijačo izborna preskrbljeno. Ta dan vozi ob 23. uri posebni vlak z Vrhnike v Ljubljano. Udeleženci iz Ljubljane se lahko odpeljejo iz Ljubljane gl. kol. popoldne ob 13-18 uri. Prijatelji sokolstva v sredo vsi na Vrhniko!

Lastnik in izdajatelj

Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Mali oglasi.

Dvokolesa, nova, z dobro pnevmatikom, od K 2200.—; **šivalni stroji in pnevmatika** ter vsakovrstni deli dvokoles po znižani ceni pri Batfeln, Ljubljana, Stari trg št. 28. 26 10-6

Klobuki in modno blago za moške se dobi po primerani ceni v trgovini: J. Kunovar, Stari trg št. 39. 39 8-4

Urna in zanesljiva ženska, ki se v Ljubljani dobro spozna, dobi lep postranski zaslužek. Zglasi naj se v upravnistvu „Jutra“.

200.000 zabojev iznutra mjereno 21x23x49 cm debelina lesa od 12 mm gore samo rezane in povezane, uz točne ponude kupuje D. Rebló, Brod na Savi. 98 3-1

Kovač ali sadar se more z malim kapitalom naseliti v prijaznem kraju mariborske okolice. V pošte pridejo sokolski vadiitelji ali telovadci. Reflektantje naj se obrnejo po informacije na Mariborsko sokolsko župo. 97

„Hrvatski Drvočrtač“, list u Jugoslaviji. Izlazi svakog 1., 10. i 20. u mjesecu. Suradjuju naši prvi stručnjaci. Pret-plata godišnje K 120.— ili 30 Dinara. Adresar industrije drva. Cijena K 20.— ili 5 Dinara. Zagreb, Strossmayerjeva ulica br. 6. 101 10-1

Zahtevajte v kavarnah, gostilnah, brivnicah in javnih lokalih „JUTRO“

Amerikansko strojno olje
Olje, lahko, za vretena; olje za transmisije; olje, strojno za poljedelske stroje; olje, strojno za težke stroje; olje za avtomobile, lahko; olje, izredno težko; olje za cilindre; olje proti prahu. 57 104-5
Glavna zaloga: Medić, Rakovec & Zankl, d. z. o. z. prej A. Zankl novi sinovi.

Arhitekt in stavbenik Viljem Treo

22 stavbeno podjetje 13-3 Ljubljana, Gospodarska c. 10.

Kolporterja za Moste in Vič

sprejme uprava „Jutra“, Sodna ulica št. 6.

Upravnik

za dnevnik v Mariboru se išče. Ponudbe naj se sporocijo upravništva „Jutra“, Sodna ulica 6.

RAZGLAS.

Dne 11. septembra ob 11. uri dopoldne in dne 12. septembra ob 9. uri dopoldne se vrši v Rodnem vrhu pri Podlehniku „Ptujski okraj“ razprodaja

Koflerjevih in Preindljevih posestev.

Glavni del tvorijo krasni vinogradi in hoste. Nadaljnje informacije daje g. dr. Tone Gosak, odvetnik v Ptuj. 100

„JADRAN“ d. z. o. z.

Liubljana, Dunajska cesta št. 9

ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah:

Pšenično in koruzno moko, koruzni zdrob, pšenico in koruzo v zrnju, oves, koruzo za krmo.

Sladkor, amerianski rjavi v vrečah in beli češki v kockah, kavo, olje, sir, sol, riž, vžigalice, milo.

21 104-5

DELNIŠKA TISKARNA

D. D.

(prej Tiskarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg)

v Ljubljani,

Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča

za izdelovanje vseh tiskovin od posetnic do najumetnejšega barvnega tiska, kakor tudi za natiskovanje listov, časopisov, trgovinskih in uradnih tiskovin. Vsa ta dela izvršuje kar najhitreje in po strogo strokovnih pravilih. 35 5

Obenem priporoča svojo najbolje urejeno **knjigoveznico**, ki izvršuje knjigoveška dela od najpreprosteje do najfineje vrste.

Naročajte in širite sledeče

leposlovne knjige:

Dostojevskij-Lestvik: Besi. Roman v IV. delih. Broš. 36 K, vez. 46 K, po pošti pripor. 4 K 60 v več.
Goncourt-Pastuškin: Dekle Eliza. Roman. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Cervantes-Sorli: Tri novele. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresne noči. Broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 1 K 80 v več.
Ante Debeljak: Solnce in senca. Broš. 10 K, vez. 14 K, po pošti 1 K 80 v več.
Stritarjeva antologija. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broš. 18 K, po pošti 2 K 60 v več.
Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. I. zvezek broš. 18 K, po pošti 3 K več, II. zvezek broš. 22 K, po pošti 2 K 60 v več.

Knjige se naročajo pri založništvu:

Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6. 66 4

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881.

obrestuje hranilne vloge po čistih:

3 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Kredit vseh vrst.

Hranilne vloge K 70.000.000.

Tekoči račun.

1 11-3